

Силабус курсу:

СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

ФІНАНСОВЕ ПОСЕРЕДНИЦТВО

Ступінь вищої освіти:	магістр
Спеціальність:	072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
Рік підготовки:	2
Семестр викладання:	осінній
Кількість кредитів ЄКТС:	5
Мова(-и) викладання:	українська
Вид семестрового контролю	залік

Автор курсу та лектор:

к.е.н., доц., Соломатіна Тетяна Василівна

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

доцент кафедри фінансів та банківської справи

посада

t.solomatina@i.ua

електронна адреса

+38-050-595-42-27

телефон

Skype: Solomatina

месенджер

за розкладом

консультації

Цілі вивчення курсу:

Анотація навчального курсу

Наведені в курсі матеріали спрямовані на формування у студентів знань і навичок в питаннях фінансового посередництва. В основу рішення практично важливих проблем фінансового посередництва покладено основні правила дії фінансових ринків та професійні компетенції інститутів фінансового посередництва. Грамотне застосування предмету фінансового посередництва сприятиме якісному розвитку фінансових ринків України.

Курс може бути корисним майбутнім економістам, менеджерам та бухгалтерам, що планують працевлаштування на підприємства та фірми діяльність яких пов'язана з фінансовими ринками.

Результати навчання:

Знати: особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структуру; основні економічні категорії та закони функціонування ринку фінансових послуг; законодавчі і нормативні документи, які регулюють діяльність ринку фінансових послуг; особливості пошуку, використання та інтерпретації інформації, необхідної для вирішення професійних і наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

Передумови до початку вивчення:

Вміти: застосувати принципи дії фінансових ринків при підготовці управлінських рішень, організувати і проводити інформаційні дослідження, оформляти та формувати результати моніторингових процесів в галузі фінансового посередництва

Базові знання та уявлення в сфері економіки, фінансів та маркетингу.

Мета курсу (набуті компетентності)

В наслідок вивчення даного навчального курсу здобувач вищої освіти набуде наступних компетентностей:

1. Навички підготовки та оформлення результатів моніторингу визначених фінансових ринків та прийняття відповідних рішень в управлінні при здійсненні дій фінансового посередництва.
2. Здатність організувати і проводити інформаційні дослідження фінансових ринків.
3. Здатність оформляти та формувати результати моніторингових процесів в галузі фінансового посередництва.

Структура курсу

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1.	Ринок фінансових послуг	денна 4/4 заочна 0,5/0,5	Сутність, предмет, об'єкт та суб'єкти ринку фінансових послуг. Основні принципи та завдання його дії	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
2.	Поняття фінансового посередництва, його класифікація	денна 2/2	Поняття фінансового посередництва, Роль фінансового посередництва. Інститути посередників. Їх роль, види, класифікація. Особливості діяльності	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
3.	Інфраструктура ринку фінансових послуг	денна 4/4 заочна 0,5/0,5	Інфраструктура ринку фінансових послуг. Роль та місце фінансових посередників у інфраструктурі. Особливості законодавства	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
4.	Фінансові посередники та фінансові послуги на ринку грошей	денна 2/2	Роль фінансових посередників на ринку грошей. Вимоги законодавства. Особливості роботи, ризику. Визначення доходності операцій	Участь в обговоренні Задачі Індивідуальні завдання
5.	Фінансові посередники та фінансові послуги на валютному ринку	денна 2/2 заочна 0,5/0,5	Роль фінансових посередників на валютному ринку. Вимоги законодавства. Особливості роботи валютного ринку, ризику. Визначення доходності валютних операцій. Валютні договори та контракти	Участь в обговоренні Задачі Індивідуальні завдання
6.	Фінансові посередники та фінансові послуги на фондовому ринку	денна 4/4 заочна 0,5/0,5	Роль фінансових посередників на фондовому ринку. Вимоги законодавства. Особливості роботи фондового ринку, ризику. Визначення ціни активів та похідних цінних паперів. Особливості фондових контрактів. Визначення доходності за видами операцій фондового ринку	Участь в обговоренні Задачі Індивідуальні завдання
7.	Фінансові посередники та фінансові послуги з управління ризиком	денна 2/2	Роль фінансових посередників щодо управління ризиками. Вимоги законодавства. Особливості управління ризиками. Ідентифікація, оцінка, методи управління ризиками та продукти фінансових посередників. Визначення доходності за операціями хеджування	Участь в обговоренні Задачі Індивідуальні завдання

Рекомендована література

1. Про акціонерні товариства: Закон України від 17.09.2008 р. № 514-VI. Дата оновлення: 01.10.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/514-17>
2. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 7.12.2000 р. № 2121-III. Дата оновлення: 01.01.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14> Дата оновлення: 01.01.2019. URL:
3. Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні: Закон України від 30.10.1996 р. № 448/96-ВР. Дата оновлення: 24.11.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show>
4. Про інститути спільного інвестування: Закон України від 5.07.2012 р. № 5080-VI. Дата оновлення: 06.01.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5080-17>
5. Про іпотеку: Закон України від 5.06.2003 р. № 898-IV. Дата оновлення: 19.10.2016. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-15>
6. Про кредитні спілки: Закон України від 20.12.2001 р. № 2908-III. Дата оновлення: 01.01.2016. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2908-14/ed20160101>
7. Про Національний банк України: Закон України від 20.05.1999 р. № 679-XIV. Дата оновлення: 11.01.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14>
8. Про депозитарну систему України: Закон України від 6.07.2012 р. № 5178-VI. Дата оновлення: 24.11.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5178-17>
9. Про недержавне пенсійне забезпечення: Закон України від 9.07.2003 р. № 1057-IV. Дата оновлення: 04.11.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1057-15>
10. Про обіг векселів в Україні: Закон України від 5.04.2001 р. № 2374-III. Дата оновлення: 19.07.2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2374-14>
11. Про страхування: Закон України від 7 березня 1996 року № 85/96-ВР. Дата оновлення: 27.09.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80>
12. Про фінансовий лізинг: Закон України від 16 грудня 1997 року № 723/97-ВР. Дата оновлення: 16.01.2004. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/723/97-%D0%B2%D1%80>
13. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг: Закон України від 12 липня 2001 року № 2664-III. Дата оновлення: 01.10.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2664-14>
14. Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23 лютого 2006 року № 3480-IV. Дата оновлення: 01.01.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>
15. Про іпотечне кредитування, операції з консолідованим іпотечним боргом та іпотечні сертифікати: Закон України від 19.06.2003 р. № 979-IV. Дата оновлення: 06.12.2012. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/979-15>
16. Про Національну програму сприяння розвитку малого підприємництва в Україні: Закон України від 21.12.2000 р. № 2157-III. Дата оновлення: 10.06.2012. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2157-14>
17. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом: Закон України від 28.11.2002 р. № 249-ІУ. Дата оновлення: 24.11.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1702-18>
18. Про державне регулювання видобутку, виробництва і використання дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння та контроль за операціями з ними: Закон України від 18.11.1997 р. № 637/97-ВР. Дата оновлення: 28.12.2015. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show>
19. Про систему гарантування вкладів фізичних осіб: Закон України від 23.02.2012 р. № 4452-VI. Дата оновлення: 10.11.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4452-17>
20. Про фінансово-кредитні механізми і управління майном при будівництві житла та операціях з нерухомістю: Закон України від 19.06.2003 р. № 978-IV. Дата оновлення: 10.06.2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/978-15>

21. Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України від 5.04.2001 р. № 2346–14. Дата оновлення: 24.11.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2346-14>
22. Про затвердження Положення про вимоги до стандартної (типової) форми деривативів: Постанова Кабінету Міністрів України від 19.04.1999 р. № 632. Дата оновлення: 19.04.1999. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/632-99-%D0%BF>
23. Про довірчі товариства: Декрет Кабінету Міністрів України від 17.03.1993 р. № 23-93. Дата оновлення: 17.02.2006. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/23-93>
24. Про затвердження Положення про надання пільгових довготермінових кредитів молодим сім'ям та самотнім молодим громадянам на будівництво (реконструкцію) і придбання житла: Постанова Кабінету Міністрів України від 29.05.2001 р. № 584. Дата оновлення: 08.05.2015. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/584-2001-%D0%BF>
25. Про затвердження Порядку пільгового кредитування для здобуття професійно-технічної та вищої освіти: Постанова Кабінету Міністрів України від 29.08.2018 р. № 673. Дата оновлення: 29.08.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/673-2018-%D0%BF>
26. Про затвердження Правил надання довгострокових кредитів індивідуальним забудовникам житла на селі: Постанова Кабінету Міністрів України від 5.10.1998 р. № 1597. Дата оновлення: 04.03.2016. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1597-98-%D0%BF>
27. Про випуск казначейських зобов'язань: Постанова Кабінету Міністрів України від 5.09.2012 р. № 836. Дата оновлення: 23.02.2016. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/836-2012-%D0%BF>
28. Про випуск казначейських зобов'язань "Військові": Постанова Кабінету Міністрів України від 1.04.2014 р. № 100. Дата оновлення: 10.08.2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/100-2014-%D0%BF>
29. Про затвердження Національної рейтингової шкали: Постанова Кабінету Міністрів України від 26.04.2007 р. № 665. Дата оновлення: 26.04.2007. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/665-2007-%D0%BF>
30. Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України: Постанова Національного банку України від 16.12.2002 р. № 508. Дата оновлення: 12.09.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0174-03>
31. Про затвердження Положення про порядок здійснення банками України вкладних (депозитних) операцій з юридичними і фізичними особами: Постанова Національного банку України від 3.12.2003 р. № 516. Дата оновлення: 31.10.2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1256-03>
32. Про затвердження Положення про процентну політику Національного банку України: Постанова Національного банку України від 18.08.2004 р. № 389. Дата оновлення: 22.04.2016. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1092-04>
33. Положення про порядок формування та зберігання обов'язкових резервів банками України та філіями іноземних банків в Україні: Постанова Національного банку України від 11.12.2014 р. № 806. Дата оновлення: 19.10.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0806500-14>
34. Про затвердження Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні: Постанова Правління Національного банку України від 29.12.2017 р. № 148. Дата оновлення: 01.06.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0148500-17>
35. Про затвердження Положення про регулювання Національним банком України ліквідності банків України: Постанова Національного банку України від 30.04.2009 р. № 259. Дата оновлення: 12.01.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0615500-15>
36. Положення про державний реєстр фінансових установ: Розпорядження Національної комісії, що здійснює регулювання ринків фінансових послуг України від 28.08.2003 р. № 41. Дата оновлення: 04.12.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0797-03>

37. Про затвердження Положення про порядок надання фінансових послуг ломбардами: Розпорядження Національної комісії, що здійснює регулювання ринку фінансових послуг від 26.04.2005 р. № 3981. Дата оновлення: 10.02.2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0565-05>

38. Положення про об'єднання професійних учасників фондового ринку: Рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 27.12.2012 р. № 1925. Дата оновлення: 02.10.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0182-13>

39. Про затвердження Положення про депозитарну діяльність: Рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 23.04.2013 р. № 735. Дата оновлення: 01.01.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1084-13>

40. Про затвердження Положення про особливості здійснення діяльності з управління активами інституційних інвесторів: Рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 6.08.2013 р. № 1414. Дата оновлення: 05.12.2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1486-13>

41. Про затвердження Положення про порядок випуску облігацій підприємств: Рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 27.12.2013 р. № 2998. Дата оновлення: 22.12.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0171-14>

42. Про затвердження Положення про функціонування фондових бірж: Рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 22.11.2012 р. № 1688. Дата оновлення: 25.09.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z2082-12>

43. Про затвердження Положення про клірингову діяльність: Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 26.03.2013 р. № 429 Дата оновлення: 07.11.2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0562-13>

Методичне забезпечення

1. Методичні вказівки до виконання індивідуального завдання з дисципліни «Фінансове посередництво» / Укл.: к.е.н., доц. Соломатіна Т.В. – Северодонецьк: СНУ ім. В.Даля, 2018. – 12 с. електронне видання.
2. Методичні вказівки до виконання контрольної роботи з дисципліни «Фінансове посередництво» / Укл.: к.е.н., доц. Соломатіна Т.В. – Северодонецьк: СНУ ім. В.Даля, 2016. – 18 с. електронне видання.

Оцінювання курсу

За повністю виконані завдання студент може отримати визначену кількість балів:

Інструменти і завдання	Кількість балів
Участь в обговоренні	20
Тести	20
Індивідуальні завдання	20
Залік	30
Разом	90

Шкала оцінювання студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

Плагіат та академічна доброчесність:

Студент може пройти певні онлайн-курси, які пов'язані з темами дисципліни, на онлайн-платформах. При поданні документу про проходження курсу студенту можуть бути перераховані певні теми курсу та нараховані бали за завдання.

Під час виконання завдань студент має дотримуватись політики академічної доброчесності. Запозичення мають бути оформлені відповідними посиланнями. Списування є забороненим.

Завдання і заняття:

Всі завдання, передбачені програмою курсу мають бути виконані своєчасно і оцінені в спосіб, зазначений вище. Аудиторні заняття мають відвідуватись регулярно. Пропущені заняття (з будь-яких причин) мають бути відпрацьовані з отриманням відповідної оцінки не пізніше останнього тижня поточного семестру. В разі поважної причини (хвороба, академічна мобільність тощо) терміни можуть бути збільшені за письмовим дозволом декана.

Поведінка в аудиторії:

На заняття студенти вчасно приходять до аудиторії відповідно до діючого розкладу та обов'язково мають дотримуватися вимог техніки безпеки.

Під час занять студенти:

- не вживають їжу та жувальну гумку;
- не залишають аудиторію без дозволу викладача;
- не заважають викладачу проводити заняття.

Під час контролю знань студенти:

- є підготовленими відповідно до вимог даного курсу;
- розраховують тільки на власні знання (не шукають інші джерела інформації або «допомоги» інших осіб);
- не заважають іншим;
- виконують усі вимоги викладачів щодо контролю знань.